

LBRIS

We know
books

NICOLAE VIERU

CĂLĂTORIE ÎN LUMEA GIMNASTICII

*Dedic această carte soției mele,
care m-a așteptat întodeauna cu drag
la întoarcerea acasă din călătoriile mele!*

Autorul

Carte publicată de
**FUNDAȚIA NADIA COMĂNECI ȘI
EDITURA EVENIMENTUL ȘI CAPITAL
BUCUREȘTI 2015**

CUPRINS

I.	ARGUMENT	pag. 2
II.	CUVÂNT ÎNAINTE	pag. 5
III.	PREFAȚĂ.....	pag. 7
Cap. 1.	Momente importante din istoria gimnasticii mondiale și naționale	pag. 8
Cap. 2	Despre Jocurile Olimpice	pag. 21
Cap. 3	Despre Campionatele Mondiale	pag. 61
Cap. 4	Despre Campionatele Europene (triumful Nadiei și al urmașelor ei)	pag. 105
Cap. 5	Istoria gimnasticii feminine din România s-a scris la Onești și Deva	pag. 114
Cap. 6	O campioană de legendă, Regină a gimnasticii - Nadia Comăneci	pag. 132
Cap. 7	Contribuția gimnasticii românești la tezaurul gimnasticii mondiale.....	pag. 157
Cap. 7.1	Elemente din codul internațional de punctaj ce poartă numele gimnaștilor români ce le-au executat pentru prima oară în competițiile oficiale	pag. 157
Cap. 7.2	Prezențe românești și contribuții în organisme internaționale.....	pag. 159
Cap. 8	Gimnaste și gimnaști care și-au înscris numele în palestrica gimnasticii	pag. 169
Cap. 9	Gânduri, gânduri	pag. 176
Cap. 10	Diferite momente din activitate (congrese, ședințe ale COR, întâlniri cu personalități din politică, sport ș.a.m.d.)	pag. 178
Cap. 11	În loc de încheiere (postfață)	pag. 189
IV.	BIBLIOGRAFIE	pag. 190

1. Momente importante din istoria gimnasticii mondiale și naționale

Originile gimnasticii vin din timp foarte îndepărtat, gimnastica fiind prezentă încă de la Jocurile Olimpice din antichitate, când sub denumirea generică de gimnastică erau practicate mai multe discipline. Cuvântul de gimnastică vine din grecescul „gymnos“, care înseamnă „gol“ („nud“), așa se explică și faptul că femeile nu erau admise la jocurile din trecut nici ca spectatoare.

În antichitate, gimnastica reprezenta expresia armoniei perfecte între corp și spirit, arta de a face omul mai puternic, mai sprinten, mai inteligent.

În evul mediu interdicțiile bisericii au avut ca rezultat diminuarea apreciabilă a activității corporale. Exercițiile acrobatice erau considerate ca o emanație a diavolului.

Din secolul al XIX-lea, gimnastica cunoaște o dezvoltare importantă, fiind multă vreme asimilată cu ideea de educație fizică, recunoscându-i-se funcția sa educativă și prin faptul că ea dispune de cele mai eficace mijloace de formare armonioasă a corpului uman.

În prezent, gimnastica este unul dintre sporturile cu cea mai mare popularitate din programul Olimpiadelor, ea figurând la Jocurile Olimpice moderne de la prima ediție - Atena 1896.

Probele se disputau de obicei în aer liber, iar din 1948, la Londra, concursurile se desfășoară numai în sală (excepție JO Roma 1960).

Programul de gimnastică la Olimpiade, în perioada 1896-1932, a fost instabil, suferind dese modificări. Foarte multe probe atletice, exerciții în grup cu diferite aparate, inele în legănare, sărituri la trambulina elastică etc., au dispărut cu timpul.

Din 1924 este recunoscută competența Federației Internaționale de Gimnastică (FIG), care se ocupă de programul olimpic.

În anul 1936, Congresul FIG de la Berlin introduce exerciții impuse la trei probe din cele clasice și trei probe atletice.

În 1949, Congresul FIG de la Stockholm elimină probele atletice, rămânând numai exerciții impuse la toate aparatele și apare primul cod de punctaj masculin, cel feminin apare abia în **1958**.

Gimnastica masculină este prezentă permanent la JO, iar din 1928 se introduc și probele feminine, la început numai pe echipe.

Din 1952, programul feminin se dezvoltă, conținând șase probe plus un ansamblu, la care se renunță după JO din 1956, de la Melbourne. La masculin programul conține opt probe, stabilit din 1932 și până în prezent (concurs pe echipe, individual compus și la cele șase aparate).

În 1952 - la Jocurile Olimpice de la Helsinki - apare prima oară concurs la paralele inegale, care înlocuia inelele în legănare.

În 1931, la Paris, are loc primul Campionat Mondial masculin sub egida FIG, iar în **1934** cel feminin la Budapesta.

În 1955, Congresul FIG - Paris - reduce componența echipelor de la opt la șase concurenți.

În perioada 1954-1996, programul Olimpiadelor conține exerciții impuse și liber alese.

Din 1958 - Moscova - Campionatele Mondiale se vor desfășura pe viitor numai în sală.

În 1994 - Geneva - Congresul FIG, la propunerea României, hotărăște eliminarea exercițiilor impuse după Jocurile Olimpice de la Atlanta - 1996.

În 1972 - FIG introduce concursul nr. 2, finala la individual compus.

În 1974, se aprobă de către Comitetul Internațional Olimpic (CIO), programul competițiilor de gimnastică la JO, astfel:

- Concursul 1, masculin și feminin, câte douăsprezece echipe;
- Concursul 2, individual compus, maximum trei sportivi de țară;
- Concursul 3, finala pe aparate, la care au drept de participare maximum doi sportivi de țară.

În 1977, FIG introduce sistemul de calificare pentru JO, pe baza rezultatelor de la Campionatele Mondiale (CM), sistem care suferă modificări în 1985 și 2009.

Până în 1977, CM se desfășurau din patru în patru ani, alternând cu JO, după care se hotărăște organizarea lor din doi în doi ani, iar din **1985** ele au loc anual, exceptând (în general) anul Olimpic.

Din 2006, codul de punctaj feminin și masculin se modifică radical, renunțându-se la „nota 10”, care reprezenta un ideal, și se trece la un

scor deschis determinat de însumarea a două note, una pentru dificultate și a doua pentru execuție. Arbitrajul a devenit mai complicat și mai puțin înțeles de publicul larg.

În anul **1961**, gimnastica ritmică este recunoscută de FIG, iar în anul **1984** devine disciplină Olimpică, concurs numai individual compus, iar din **1996**, și concurs de grup (ansamblu).

În anul **1994**, FIG recunoaște gimnastica aerobică, iar în **1998**, la congresul FIG de la Vilamura (Spania), sunt recunoscute ca discipline FIG, gimnastica acrobatică și la trampolin (plasa elastică), care din anul **2000** devine disciplină Olimpică.

FIG recunoaște Uniunile Continentale, în 1971 Uniunea Panamericană, în **1982** Uniunea Europeană și Uniunea Asiatică, iar din **1990** și Uniunea Africană, acestea devenind tot mai active în viața Federației Internaționale de Gimnastică.

Data înființării **Federației Internaționale de Gimnastică (FIG)** este considerată la **23 iulie 1881**, când la Liege, la inițiativa președintelui Federației belgiene - Nicolas Jan Cuperus, împreună cu Franța și Olanda, creează Biroul Federațiilor Europene de Gimnastică. La al XI-lea Congres al Uniunii, din **17 aprilie 1921**, de la Bruxelles, la cererea federației din USA de a face parte din aceasta, FEG devine FIG.

Sediul FIG s-a schimbat în decursul istoriei sale de la Liege la Praga, apoi la Geneva, Lyss și Moutier, iar din 2008 la Laussane.

Președinți ai FIG, în ordine au fost: **Nicolas Jan Cuperus** (Belgia), **Charles Cazalet** (Franța), **Comte Adam Zamoyski** (Polonia), **Goblet D'Alveilla** (Belgia), **Charles Thoeni** (Elveția), **Arthur Gander** (Elveția), **Iurii Titov** (URSS). În prezent, la al 5-lea mandat, se află **Bruno Grandi** (Italia).

Data înființării Uniunii Europene de Gimnastică (UEG), este de fapt în anul **1978, la Luxembourg**, sub denumirea de „Comunitatea de interese a federațiilor din vest“, aceasta ca o replică la „Comunitatea Țărilor socialiste din est“, care organiza competiția „Prietenia“, și se organizează un Campionat European de juniori la Milano. Inițiatorul Comunității din vest și apoi președinte al UEG a fost Pierre Chabloz (Elveția).

Începând cu anul **1986**, UEG organizează independent și oficial

Campionatele Europene de juniori la Karlsruhe, iar din 1987 pe cele de seniori la Moscova.

Federația Română de Gimnastică (FRG) a fost fondată în **septembrie 1906** sub denumirea de „Federația societăților de gimnastică, arme și dare la semn“, care peste puțin timp se va intitula „Federația societăților de gimnastică din România“ (FSGR), reunind 18 societăți. Inițiator a fost neobositul profesor D. Ionescu, care a reușit să atragă în comitetul de conducere personalități ale epocii: Petru Năsturel - președinte și Spiru Haret - vicepreședinte.

Primele societăți de gimnastică din România au fost organizate începând din 1832, în Ardeal, extinzându-se apoi în Moldova și Muntenia, sub influența curentelor de gimnastică din Germania, Franța și Suedia.

În 1907, Federația Română de Gimnastică se afiliază la Federația Internațională și în **1987 la UEG**. O istorie completă a Societăților de gimnastică și a evoluției federației se află în Enciclopedia Educației Fizice și Sportului din România editată în 2002.

Din 1945, gimnastica românească intră într-o nouă etapă sub influența sistemului sovietic.

În 1947, are loc primul Campionat național, afirmându-se la feminin Berta Corobeanu și, la masculin, Mihai Botez. Au loc și primele participări la concursuri internaționale.

În 1949 și 1950 sunt organizate cursuri pentru antrenori la gimnastică sportivă, conduse de specialiști din URSS. Se introduce programa de clasificare cu exerciții impuse, la trei categorii.

În timp s-au produs multe anomalii în programul competițional. În 1948 de exemplu, Campionatul național a avut loc la Mediaș, iar concursul se desfășura pe echipe evoluând succesiv toate la același aparat, după care se trecea la alt aparat. Concursul a durat foarte multe zile, iar la ultimul aparat nu s-a mai concurat, epuizându-se fondurile, iar lumea a plecat acasă, după cum a relatat Robert Podlaha, secretar general al federației de atunci.

În perioada 1951-1952, la feminin erau prevăzute exerciții impuse la bară fixă și inele în legănare, în ideea de a avea șase aparate ca la masculin.

De asemenea, în perioada anilor 1958-1959 o altă experiență proastă

a federației noastre a fost introducerea de probe atletice în campionatele naționale ale juniorilor, în intenția de a se asigura o mai bună pregătire fizică, după cum gândeau conducătorii federației din acea vreme. **A fost o păcăleală!** Și iată de ce: ca profesor la Liceul 35 din București, participând cu cei mai buni atleți, care învățaseră exercițiile impuse la un nivel mediocru, obținând „10“ la probele atletice, au devenit campioni.

În 1949 și în continuare, au avut loc Campionatele naționale școlare, ce cuprindeau un exercițiu impus de ansamblu, un exercițiu liber ales la sol, individual și o săritură la capră.

Îmi amintesc că la primul meu campionat școlar am luat nota 6,80 la sol, după codul internațional, finala pe țară desfășurându-se în aer liber pe terenurile de tenis din vecinătatea Operei, pe un podium din scândură, unde am devenit campion național școlar.

În 1952, prima participare cu echipe complete de fete și băieți a fost la JO de la Helsinki, unde ne-am clasat pe locul IX la feminin și XX la masculin. Băieții au mai fost în 1936 la JO de la Berlin, fără palmares.

În 1953, au fost introduse Campionatele naționale universitare, prima ediție la Arad cu exerciții impuse și câștigate de Ileana Sima și Vieru Nicolae (IEFS). Campionatele universitare au cunoscut în anii următori o mare emulație, datorită unor profesori pasionați și inimoși cum au fost Nicolae Cruli (Politehnica), Dinu Grănescu (Institutul de Construcții), Jan Avram (Arhitectură) și alții. Treptat locul gimnasticii a fost luat de jocurile sportive.

- S-a introdus de către FIG, acompaniamentul muzical la exercițiile de la sol.

1956 - Jocurile Olimpice de la Melbourne, la care echipa feminină cucerește prima medalie de bronz și Elena Leușteanu obține bronzul la sol.

1957 - La sala Floreasca din București se organizează primul Campionat European feminin pentru care federația noastră a confecționat CUPA TRANSMISIBILĂ (trofeu care se înmânează campioanei Europene la fiecare ediție, revenind definitiv gimnastei care a cucerit-o timp de trei ediții succesive), avea să fie cucerită definitiv, după cum este știut, de Nadia Comăneci în 1979.

La această competiție am făcut parte din echipa care avea în răs-

pundere aranjarea aparaturii în sală și mi-a rămas în memorie faptul că fetele lucrau la paralele inegale pe cele de la băieți, la care se ridica una din bare, situație în care barele se mișcau. Secretarul federației, Lovi Francisc, a avut ideea să fixăm barele cu o tijă metalică de tălpile laterale ale aparatului. De aici cred că s-a născut ideea ancorajului la paralele inegale, pe care îl întâlnim la competițiile oficiale după 1960.

1958 - Campionatele Mondiale de la Moscova - s-a obținut prima medalie mondială de bronz cu echipa feminină. La masculin doar locul XIII. A fost primul CM organizat în sală.

1960 - La Jocurile Olimpice de la Roma - echipa feminină a cucerit pentru a doua oară medalia de bronz.

1964 - Jocurile Olimpice de la Tokio - locul VI echipa feminină și locul XII cea masculină, slab cotate la timpul respectiv.

1967 - Conferința pe țară a mișcării sportive și a federațiilor naționale, la care Elena Poparad este desemnată președinte și Nicolae Vieru secretar general ai Federației Române de Gimnastică.

1973 - Campionatele Europene de la Londra (feminin) și Grenoble (masculin). La fete, Alina Goreac obține argintul la individual compus și încă trei medalii de bronz împreună cu Anca Grigoraș. La masculin prima medalie din istorie - argint la inele prin Dan Grecu.

1974 - Campionatele Mondiale de la Varna - prima medalie de aur a gimnasticii românești, cucerită de Dan Grecu la inele.

1975 - Campionatele Europene de la Skien (feminin) și Berna (masculin). La Skien se lansează Nadia Comăneci în arena internațională, cucerind primul titlu european absolut. La Berna, Dan Grecu și Mihai Borș au obținut medaliile de aur și argint la inele.

1976 - Jocurile Olimpice de la Montreal o consacră pe Nadia Comăneci, pentru totdeauna, în lumea gimnasticii și a sportului mondial, prin cele trei medalii de aur și notele de „10“. Echipa feminină obține medalia de argint, iar cea masculină locul VI. Dan Grecu aduce prima medalie olimpică de bronz la inele.

1977 - Campionatele Europene feminine - Praga - Nadia câștigă pentru a doua oară consecutiv titlul la individual compus, obține nota 10 la bârnă, după care delegația se retrage din ordinul lui Ceaușescu.

1979 - Campionatele Europene feminine de la Copenhaga - la care

Nadia a cucerit pentru a treia oară consecutiv titlul la individual compus și intră definitiv în posesia Cupei transmisibile a FIG.

1981 - S-a organizat, în sala polivalentă din București, Universiada de vară. A fost ultimul concurs al Nadiei Comăneci. Echipele României câștigă aurul.

În martie a avut loc turneul în SUA al Nadiei și echipei feminine. Bela și Marta Karoly rămân în America.

1983 - După Europenele de la Göteborg, unde s-au cucerit nouă medalii dintre care trei de aur, la întoarcerea în țară, Septimiu Todea secretar al CNEFS, l-a anunțat pe conducătorul delegației - Nicolae Vieru - că a fost înlocuit din funcția de secretar general al FRG, cu Maria Login.

1984 - Jocurile Olimpice de la Los Angeles, la care echipa feminină a cucerit primul titlu olimpic și Ecaterina Szabo trei medalii de aur și un argint la individual. Nadia Comăneci este prezentă la Jocuri ca invitată a Comitetului de organizare, bucurându-se de toate onorurile.

La gimnastică ritmică, Doina Stăiculescu obține medalia de argint.

1985 - Campionatele Mondiale de la Montreal - echipa feminină a cucerit argintul, iar Daniela Silivaș intră în arena internațională cu aur la bârnă.

1987 - Campionatele Europene feminin și masculin de la Moscova. Daniela Silivaș egalează performanța Nadiei de la Skien, patru medalii de aur și un argint. La masculin, Marian Rizan bronz la cal cu mânăre și sărituri.

- Campionatele Mondiale de la Rotterdam, unde echipa feminină a câștigat pentru a doua oară titlul mondial și primul titlu mondial la individual compus, prin Aurelia Dobre.

- În luna martie, Nicolae Vieru este numit președinte al Federației, ca urmare a unei analize și decizii a secției organizatorice a CC al PCR.

1988 - Jocurile Olimpice de la Seul, unde echipa feminină a ocupat locul II, iar Daniela Silivaș a câștigat de trei ori aurul, un argint și un bronz. La masculin echipa se clasează pe locul VII, iar Marius Gherman a luat bronz la bară fixă. Gimnastica a adus României nouă medalii, din cele douăzeci și patru cucerite de întreaga delegație a țării noastre.

1989 - Campionatele Mondiale de la Stuttgart, echipa feminină s-a clasat pe locul II, la individual Daniela Silivaș a cucerit trei medalii de aur. La masculin, echipa s-a clasat pe locul VII.

- În noiembrie, Nadia Comăneci reușește să treacă clandestin granița lagărului comunist, ajungând în final în Canada și apoi în SUA.

1990 - Campionatele Europene individuale - la Atena cel feminin și la Lausanne, cel masculin. Prima participare după Decembrie 1989.

- La feminin, Mirela Pașca a câștigat aur la paralele, Cristina Bontaș argint la sărituri și Maria Neculiță un bronz la bârnă. La masculin, Adrian Gal un bronz la sol.

- La federație au avut loc alegeri libere care au confirmat ca președinte pe Nicolae Vieru și Adrian Stoica, secretar general.

Gimnastica ritmică se constituie în federație independentă.

1992 - Primul Campionat Mondial individual pe aparate la Paris, unde Lavinia Miloșovici a câștigat aurul la paralele, iar Mirela Pașca bronzul la același aparat.

- Campionatele Europene la Nantes pentru feminin, iar la Budapesta cel masculin. S-a remarcat Gina Gogean cu argint la individual compus și aur la sol, iar la masculin Nicu Stroia bronz la bară fixă.

- Jocurile Olimpice de la Barcelona, unde echipa feminină a cucerit medalia de argint, iar cea masculină locul VII. Lavinia Miloșovici, la apogeu, a realizat aurul la sărituri și la sol unde este notată cu „10“.

1994 - Campionatele Mondiale individuale de la Brisbane, unde Gina Gogean a cucerit medalii de aur, bronz și două medalii de argint. Marius Urzică a devenit campion mondial la cal cu mânere, iar Dan Burincă a câștigat bronzul la inele.

- Campionatele Mondiale pe echipe la Dortmund, la care pentru a treia oară echipa feminină a cucerit titlul mondial.
- Congresul Uniunii Europene de gimnastică are loc la Brașov, la hotel Aro în organizarea FRG, și s-a bucurat de mult succes.
- Campionatele Europene - Stockholm la feminin și Praga, la masculin. A fost primul Campionat European pe echipe, unde România a ocupat locul I la feminin și locul VII la masculin. Lavinia Miloșovici, campioană absolută a Europei și la sărituri, iar

Gina Gogean aur la bârnă și locul II la individual compus. Marius Urzică primul aur european la cal cu mânere.

1995 - Campionatele Mondiale de la Sabae. La feminin pentru a patra oară campioane mondiale pe echipe, iar la masculin locul III, care a reprezentat cel mai bun rezultat din istorie la Mondiale.

- Primul Campionat Mondial de gimnastică aerobică a avut loc la Paris, unde s-a obținut o medalie de argint la „trio“.

1996 - Campionatele Europene - la Birmingham cele feminine și Copenhaga, cele masculine. Pentru a doua oară consecutiv campioane pe echipe la feminin și locul VI la masculin. Simona Amânar a câștigat aur la sărituri și paralele, iar Lavinia Miloșovici la sol.

- Campionatele Mondiale pe aparate de la San Juan, Gina Gogean aur la sărituri și sol.

- Medalie de aur la „trio“ la Campionatele Mondiale de gimnastică aerobică de la Haga.

- JO de la Atlanta, unde echipa feminină a cucerit medalia de bronz, iar trei gimnaste din România au urcat pe podiumul olimpic la individual compus. Gina Gogean argint, Simona Amânar și Lavinia Miloșovici bronz. La masculin Marius Urzică la cal cu mânere și Dan Burincă la inele, câte o medalie de argint.

1997 - Campionatele Mondiale de la Lausanne. Pentru prima dată se organizează finalele pe echipe pentru primele opt clasate în concursul nr. 1. Echipa feminină a cucerit al cincilea titlu mondial. Echipa masculină s-a situat pe locul VII.

- La CM de aerobică de la Perth, medalie de aur la „trio“.

- Gimnastica ritmică revine în cadrul FRG.

1998 - Campionatele Europene - feminin și masculin - Sankt Petersburg.

Echipa feminină, pentru a treia oară consecutiv, devine campioană a Europei. Simona Amânar - argint la individual compus și sărituri, deși a fost cea mai bună.

1999 - Campionatele Mondiale - Tianjin. Echipa feminină cucerește al șaselea titlu mondial și, pentru a doua oară, titlul mondial la individual compus prin Maria Olaru. Se afirmă Andreea Răducan cu aur la sol și argint la bârnă. Marius Urzică cucerește argint la cal cu mânere.

În decembrie, urmare a scandalului „Play-boy“, determinat de fosta gimnastă Corina Ungureanu, președintele FRG, Nicolae Vieru, este eliberat din funcție de ministrul Crin Antonescu.

2000 - Campionatele Europene - feminine la Paris și masculine la Bremen. Echipa feminină cucerește bronzul și Simona Amânar - aurul la sărituri și argintul la bârnă.

Echipa masculină cucerește argintul, iar Marian Drăgulescu se afirmă prin bronzul la individual compus; încă trei medalii de aur au fost cucerite de Marius Urzică, Ioan Suciș și Marian Drăgulescu.

• Jocurile Olimpice de la Sydney.

Echipa feminină devine campioană olimpică pentru a doua oară, după șaisprezece ani. Simona Amânar primește medalia de aur la individual compus, după ce inițial cucerise argintul, urmare a descalificării surprinzătoare și regretabile a Andreei Răducan, câștigătoarea de fapt a titlului (în concurs).

Marius Urzică devine campion olimpic la cal cu mânere.

• La gimnastică aerobică, se câștigă aur la trio și individual feminin, la Mondialele de la Riesa - Germania.

2001 - Campionatele Mondiale de la Gand. Echipa feminină cucerește al șaptelea titlu mondial, aur la sol și bârnă, două medalii de bronz prin Andreea Răducan, drept revanșă pentru Sydney.

La masculin, Marian Drăgulescu cucerește aur la sol și sărituri, iar Marius Urzică aur la cal cu mânere.

Pentru prima oară se folosește oficial masa de sărituri în locul calului, fapt care aduce progres tehnic și mai multă securitate sportivilor.

2002 - Campionatele Europene la feminin și masculin, de la Patras.

Primul titlu european pe echipe la masculin și primul campion european absolut - Dan Potra. La cal cu mânere, Marius Urzică și Marian Drăgulescu, la sărituri, obțin medalii de aur.

• Campionatele Mondiale - Debrecen - Marius Urzică, la cal cu mânere, și Marian Drăgulescu, la sol, cuceresc medaliile de aur.

• Campionatele Mondiale de gimnastică aerobică de la Klaipeda, aur la proba de grup.

2003 - Campionatele Mondiale de la Anaheim - echipa feminină se clasează pe locul II, iar Cătălina Ponor realizează argintul la bârnă și sol.